

YKSITYISTEIDEN AVUSTAMINEN VAALASSA

1. Toiminta-ajatus

Yksityisteiden avustaminen Vaalan kunnassa perustuu yksityistielain säädöksiin sekä kunnanvaltuuston vahvistamiin periaatteisiin ja elinvoimalautakunnan hyväksymiin avustusehtoihin.

Vaalan kunnan elinvoimalautakunta jakaa yksityisteiden avustukset vuosittain talousarviossa tarkoitukseen varatun määrärahan puitteissa seuraaviin käyttötarkoituksiin:

- kunnossapitoon ja
- perusparantamiseen

2. Yleiset edellytykset

Kunta avustaa vain Vaalan kunnan alueella olevaa tieosuutta. Mikäli avustuskelpoisen tien vähäisempi osa on toisen kunnan alueella, voidaan tällaisen tienosan avustamista osana koko tien avustamista avustaa, mikäli kyseinen tienosa on välttämätön tai ainoa kulkuyhteys Vaalan kunnassa sijaitsevalle, vakituisesti asutulle kiinteistölle. Tällaisen tienosan avustaminen on harkinnanvaraista.

Avustusta hakevan yksityistien tulee täyttää seuraavat edellytykset:

1. Yksityistietä koskevien asioiden hoitamista varten avustusta hakevalla tiellä on oltava yksityistielain (560/2018) mukainen tiekunta.
2. Tiekuunnan yhteystietojen tulee olla ajantasaiset Maanmittauslaitoksen ylläpitämässä yksityistierekisterissä sekä kunnan ylläpitämässä yksityisteiden avustusjärjestelmässä ja tien tietojen kansallisessa tie- ja katuverkon tietojärjestelmässä (Digiroad)
3. Yksityistien tulee olla vähintään 100 metrin matkalta pysyvän asutuksen pääsytie, jonka varrella tulee olla vähintään yksi vakituisesti asuttu kiinteistö. Henkilön tai henkilöiden tulee olla kirjoilla kyseessä olevassa asuinpaikassa.
4. Jos tiekunnalle myönnetään kunnan avustusta, tien käyttämistä muuhun kuin tieosakkaiden hyväksi tapahtuvaan liikenteeseen ei saa kieltää. (YksTI 560/2018, 85§)

3. Kunnossapidon avustaminen

Avustuksen myöntäminen

1. Avustusta myönnetään vain vakituisen asutuksen pääsytienä toimivalle tienosalle, viimeisen vakituisen, Vaalan kunnan alueella sijaitsevan asunnon liittymään saakka.
2. Mikäli läpiajettavalla tiellä asutus on keskittynyt yksinomaan tien päihin, voidaan avustusta myöntää koko tielle vain, mikäli tie tältä osalta on välttämätön vakituiselle asunnolle kulkemiseen tai tie on paikallisesti liikenteellisesti merkittävä läpikulkuliikenteelle (pysähtymättä tapahtuvaa)
3. Avustusta voidaan myöntää vain sille tienosalle, joka on tiekuunnan tietä.
4. Avustus myönnetään kunnan toimeksiannosta tehtävänä kunnossapitotyönä.
5. Avustuksen myöntämisen edellytyksenä on tiekuunnan päätös avustuksen hakemisesta.
6. Avustuksen saaja on velvollinen maksamaan vuosittain elinvoimalautakunnan päättämän omavastuuosuuden avustuksena saatujen kunnossapitotöiden kustannuksista.

4. Perusparannusavustus

Perusparannusavustus on harkinnanvarainen ja sitä myönnetään hankkeiden tarpeellisuus sekä toteuttamismahdollisuus huomioiden, tarkoitukseen varattujen määrärahojen puitteissa. Ensisijaisesti avustetaan niitä kohteita, joihin on myönnetty yksityisteiden parantamisen valtionavustusta.

Tien perusparannusmenoiksi hyväksytään suurehkoihin perusparannuksiin liittyvät menot kuten:

- huonokuntoisten siltojen ja suurten tierumpujen uusimiset tai korjaukset
- merkittävät tulva- ja routavaurioiden korjaukset
- liikenneturvallisuuden kannalta tärkeät kohteet, kuten vaarallisen kaarteiden oikaisu, liittymäkohdan parantaminen tai tielinjan siirtäminen
- tien kuivatuksen ja kantavuuden parantaminen

5. Avustusehdot kunnossapitoavustus

Avustaminen ja omavastuu

Vaalan kunta avustaa avustusehdot täyttäviä tiekuntia tekemällä teillä seuraavat kunnossapitotoimet:

Talvikunnossapito

- lumen aeraus
- sohjon/polanteenpoisto

Kunnossapidon tekemisen ehtona on:

- aerausviitoitus on asianmukainen ja siitä vastaa avustuksen hakija
- aurattavalla tiealueella ei ole aurausta haittaavia maakiviä tai muita esteitä
- aurattavalle lumelle on riittävästi tilaa tien pientareella
- tienvarsilla oleva, aurausta haittaava vesakko ja puusto on poistettu
- silloilla on riittävä leveys ja kantavuus sekä säädösten mukaiset kaiteet

Muut kunnossapitotoimet jäävät tiekunnan tehtäväksi ja kustannettavaksi.

Tienpitäjän vastuu säilyy edelleen tieosakkailla/tiekunnalla, vaikka Vaalan kunta ottaakin avustuksena hoitaakseen kunnossapidon töitä.

Vaalan kunta laskuttaa tiekunnilta vuosittain edellisen vuoden avustuksena myönnettyjen kunnossapitotöiden kustannuksista elinvoimalautakunnan vuosittain päättämän omavastuuosuuden.

Avustuksen hakeminen

- avustusta haetaan sitä varten laaditulla hakemuslomakkeella, johon tulee liittää vaaditut liitteet
- avustusta haetaan kerrallaan 3 vuodeksi 1.10.2022 – 30.9.2025
- avustusta on haettava ensimmäisen kerran 30.6.2022 mennessä
- avustushakemus pidetään voimassa vuosittain 30.6. mennessä toimitettavalla ilmoituslomakkeella
- siirtymäkauden 1.10.2021-15.5.2022 osalta talvikunnossapito tehdään voimassa olevan kunnossapitosopimuksen mukaisesti

Avustuksen myöntämien

- päätöksen avustuksen myöntämisestä tekee elinvoimalautakunta
- tieto avustuspäätöksestä lähetetään avustushakemuksessa ilmoitetulle yhteyshenkilölle
- lasku omavastuuosuudesta osoitetaan avustuksen hakijalle ja lähetetään avustushakemuksessa tai ilmoituslomakkeella ilmoitetulle yhteyshenkilölle

6. Avustusehdot parantamisavustus

Vaalan kunnan perusparantamisavustusta tiekunnille on kahdenlaista:

1. Valtion avustusta saavat parantamiskohteet

2. Muut avustettavat kohteet

Yksityistiet, jotka eivät saa valtionapua esimerkiksi hankkeen pienuudesta johtuen, voivat hakea avustusta suoraan kunnalta. Avustettavat parantamiskohteet ovat samat kuin valtionavustuksessa. Avustuksen myöntäminen on harkinnanvaraista.

Mikäli hankkeelle on joko sellaisenaan tai sitä tarkoituksenmukaisesti laajentamalla mahdollista saada valtionapua, hankkeelle tulee ensisijaisesti hakea valtion avustusta.

Parantamisavustuksella ei avusteta tien tason parantamista perusvaatimuksia korkeatasoisemmaksi, esim. tievalaistus tai sidotun päällysteen asentaminen, mikäli valtio ei hanketta avusta. Myöskään uuden tien rakentamiseen tai tavanomaisiin kunnossapitotöihin ei parantamisavustusta myönnetä.

Valtion avustamat perusparantamiskohteet

Valtion perusparannusavustukseen oikeutettujen yksityisteiden tulee hakea ensin ELY-keskuksen avustuspäätös. Tiekuunnan tulee ilmoittaa kunnalle, kun se jättää valtionavustushakemuksen Ely-keskukseen, näin kunta voi varautua tulossa oleviin hankkeisiin. Saatuaan myönteisen valtionavustuspäätöksen tiekunta voi hakea kunnan avustusta hankkeelle. Avustusta haetaan sinä vuonna kuin hanke on tarkoitus toteuttaa.

Kunta osallistuu niiden tiekuntien perusparannushankkeisiin, joihin valtio on myöntänyt perusparannusavustusta. Kunnan avustuksen suuruus on 10 % Ely-keskuksen hyväksymistä hankkeen kokonaiskustannuksista. Mikäli parantamiselle varatut määrärahat eivät riitä kaikkien hankkeiden rahoittamiseen, tiekunta voi uudistaa hakemuksensa seuraavana vuonna.

Kunnan myöntämä perusparannusavustus maksetaan tiekunnalle perusparannushankkeen valmistuttua, **ELY-keskuksen hyväksymien, toteutuneiden kustannusten perusteella**. Ely-keskuksen avustuspäätöksessä hyväksymistä kokonaiskustannuksista lasketusta, 10%:n enimmäisavustusmäärästä voidaan maksaa enakkona 50% kun hankkeen toteuttamisen työt on todisteellisesti aloitettu ja hankkeelle on kunnanavustusta myönnetty.

Muut yksityisteiden perusparantamiskohteet, joihin valtio ei myönnä avustusta

Kunta voi avustaa määrärahojen puitteissa harkinnanvaraisesti sellaisten yksityisteiden perusparantamista, jotka eivät saa valtionapua hankkeen pienuudesta tai muusta perustellusta syystä johtuen.

Kunnan myöntämä perusparannusavustus maksetaan tiekunnalle perusparannushankkeen valmistuttua toteutuneiden kustannusten perusteella jälkikäteen esitettyjä tositteita vastaan sen jälkeen, kun tiekunta ja kunnan edustaja ovat suorittaneet loppukatselmuksen kohteessa.

Muut ehdot

Perusparannusavustusta on haettava ennen hankkeen aloittamista ja se tulee toteuttaa yhden (1) vuoden sisällä avustuspäätöksestä.

Perusparannusavustusta saava tiekunta sitoutuu vastaamaan sille jäävän osuuden rahoittamisesta, jotta hanke saadaan asianmukaisesti loppuun suoritettua.

Perusparannusta (muut kuin Ely hankkeet) haettaessa hakemuksen pakolliset liitteet ovat:

- perusparannussuunnitelma
- hankkeen kustannusarvio
- rahoitussuunnitelma
- kartta
- kopio tiekunnan kokouksen päätöksestä, jossa hankkeeseen on päätetty ryhtyä

7. Muut määräykset

Vaalan kunnalla on oikeus valvoa myönnetyn avustuksen käyttöä.

Avustuksen hakija on pyydettyäessä velvollinen toimittamaan asiaan liittyvät lisätiedot ja selvitykset.

Tarkastusoikeus käsittää oikeuden avustusta saavan tiekunnan tilien ja hallinnon tarkastamiseen.

Mikäli tiekunta avustusta hakiessaan antaa tahallisesti vääriä tai harhaanjohtavia tietoja, kunnalla on oikeus periä yksityistieavustus takaisin.